Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: *Vývoj rané péče v České republice a zemích bývalého Sovětského svazu*

Autor diplomové práce: Bc. Daniil Fadeyev

Oponent diplomové práce: doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Název programu: Speciální pedagogika

Obsahové náležitosti práce

1) Téma a název práce

Autorovi se podařilo vymezit téma a logicky vytvořit název práce. Zvolené téma odpovídá oboru speciální pedagogika. Diplomová *Vývoj rané péče v České republice a zemích bývalého Sovětského svazu je přínose*m pro rozvoj oboru. Práce se zabývá historií, rozvojem a současným stavem poskytování služeb rané péče v ČR a zejména se zaměřuje na zjišťování situace ve vybraných zemích bývalého Sovětského svazu (Ruska, Běloruska a Ukrajiny). Toto téma je ojedinělé a přináší nové informace rozšiřující porozumění vývoji a současnému stavu sociálních služeb určených pro děti se zdravotním postižením a jejich rodiny ve středoevropském a východoevropském kontextu. Přínos práce spatřuji také v tom, že informuje českou odbornou veřejnost o zkušenostech, které mohou mít rodiny dětí se zdravotním postižením z řad uprchlíků, kteří v současnosti nacházejí azyl v České republice. Práce má standardní podobu, dělí se na dvě vyvážené části, teoretickou a empirickou.

2) Cíl práce

Hlavním cílem práce bylo zjistit, jak probíhá poskytování služeb rané péče pro děti s různými druhy postižení v zemích bývalého Sovětského svazu. Stanovený cíl práce je adekvátní ve vztahu k požadavkům kladeným na diplomové práce v oboru speciální pedagogika. Autor si v práci stanovil několik otázek, na které v rámci svého šetření hledal odpovědi. Otázky, které si autor klade, však prezentuje jako otázky polostrukturovaného rozhovoru, nikoli otázky výzkumné. Je třeba upozornit, že výzkumné otázky a otázky pokládané účastníkům výzkumu v rámci rozhovoru nebývají v rámci standardní kvalitativní metodologie totožné. Na výzkumné otázky odpovídá výzkumník, na otázky v rozhovoru odpovídá informant (účastník výzkumu).

3) Struktura práce

Obsah práce je strukturován do šesti kapitol, které jsou dále členěny do dalších úrovní a podúrovní. Číselně je označeno také shrnutí a závěr (7 a 8). První kapitola je úvodem práce. Druhá kapitola se zabývá problematikou rané péče v mezinárodních dokumentech a kapitola třetí je věnována historii a vzniku rané péče v ČR. Čtvrtá kapitola představuje ranou péči ve vybraných zemích bývalého SSSR. Vlastní empirické šetření, které je vedeno kvalitativní výzkumnou logikou je obsahem následujících kapitol 5 a 6. Oceňuji vhled autora do problematiky a komplexní přehled o rané péči v ČR a zahraničí. Významně oceňuji volbu tématu a osobní angažovanost autora.

4) Metodologie závěrečné práce

Autor ve své práci využila kvalitativní metodologii. Teoretická část práce je zpracována monograficky. Navazující praktická část využívá sběru dat pomocí polostrukturovaných rozhovorů. Stěžejní je pro autora přímý kontakt s poskytovateli služeb rané péče ve vybraných zemích. Zvolené metody a techniky jsou pro tento typ šetření vhodné.

5) Odborné obsahové hodnocení práce

Z práce je patrné, že autor má dobré znalosti teoretických zdrojů, které se vztahují ke zvolenému tématu práce. Student částečně prokázal dovednost pracovat s vybranými metodologickými nástroji, zejména při sběru dat formou rozhovorů. V rámci přípravy výzkumu však měly být precizněji

stanoveny výzkumné otázky odděleně od otázek pro rozhovory. V rámci analýzy dat by bylo vhodné čtenáři popsat, jakým způsobem byla provedena, jaký typ kódování byl zvolen a jaké kategorie byly vyvozeny (např. formou myšlenkové mapy nebo jiného grafického zobrazení). Samotné výsledky analýzy zůstávají na čistě popisné úrovni.

6) Naplnění cílů práce

Cíle práce, které si autor stanovil se podařilo naplnit. Závěry jsou v práci formulovány dostatečně. Autor prokázal schopnost představit data na popisné úrovni a vést odbornou diskusi na zvolené téma.

Formální a stylistické náležitosti

7) Jazyková úroveň a stylistika

Grafická a jazyková úroveň práce má určité nedostatky. Jedná se zejména o stylistické chyby, občasné problémy s gramatikou a celkově s formátováním textu.

8) Korektnost citací a práce se zdroji

Citace jsou v práci povětšinou uvedeny dle platné normy, objevují se však i nesprávné citace internetových zdrojů (v textu práce jsou uváděny přímo URL stránek). Autor však prokazuje schopnost práce s různými českými a mnoha zahraničními zdroji.

9) Rozsah práce

Práce má stanovený rozsah.

10) Závěrečný výrok

Diplomová práce splňuje po obsahové a formální stránce požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji **doporučuji k obhajobě**. Práci hodnotím známkou **C dobře.**

Otázka k obhajobě

1. **Jak se změnila situace a možnosti poskytování rané péče na Ukrajině v době probíhajícího válečného konfliktu?**

Brně, dne 16.1.2023 doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.